

Niitmisest – pühapäeval ja üldse

“Mina pühapäeval muru ei niida.” Sellenimeline rahvaliikumine on pärinud nii heakskiitu kui ka pahameelt. “Aga nädala sees käin ma ju töö!” ütlevad protestijad. “Ja laupäeval võtan külalisi vastu.”

Kindlasti on mõistlik üks päev nädalas kõikidest töödest puhata. Ka nendest, mida teevad naabrid.

Aga teiselt poolt, miks peaks muruniitmine üldse olema larmakas ja haisev tegevus? Eriti veel siis, kui pügada pole terve heinamaa või jalgpalliväljak, vaid kõigest lapike maja kõrval. Elektrimootoriga muruniidukid näiteks töötavad peaaegu hääletult. Muidugi on juheta tüütu järel vedada, kuid on võimalik valida ka akuga variant.

Siis leidub veel mehhaanilisi muruniidukeid, mida tuleb jõuga läbi muru lükata. Ega see kerge ole, kuid väike trenn klub ikka ära.

Ja muidugi ei tasu unustada vana head vikatit. Sellega niitmine nõuab küll veidi õppimist ja harjutamist, et tulemus jääks kena, aga siis ongi üks väärt oskus jälle juures. Ja kes üldse ütles, et ilus muru peab olema tingimata 3 cm kõrge ja bensiini-lõhnaline?

VIVIKA VESKI

LUGEJA KÜSIB

Papptorud porru ümber

Lapates üht rootsikeelset aianusajakirja, leidsin pildi, millel reas kasvavatel porrudel on papptorud ümber. Mõistsin, et need torud on tualett-paberi papist südamikud. Mind huvitab nüüd, mis pärast need sinna on pandud? Üldse võiksite porrukasvatusest rohkem kirjutada.

Vastab KADRIN LINNA

Papptorud porrutaime ümber on arvatavasti seepärast, et saada kvaliteetsemaid ja pikemaid ebavarsi. Tavaliselt kasutatakse sel eesmärgil muldamist, mida alustatakse siis, kui taime ebavars on väikese sõrme jämedune. Seejuures on tähtis olla ettevaatlik, alumisi lehti ei tohi matta mulla alla.

Kõik porrud ei vaja muldamist. Näiteks kõrge ebavarrega sordid ‘Kamus’ ja ‘Paragon’.

Kuna porru on pika kasvuajaga, külvatakse seeme kasvuhoonesse märtsi lõpul või aprilli algul. Kaks nädalat kuni tärkamiseni vajab külv ühtlast sooja kuni 25°. Edaspidi võib päevane temperatuur olla 18–20°, öine 10–12°. Kui külv sai liiga tihe, on tarvis taimed kasti pikeerida.

Ettekasvatuseks kulub 50–60 päeva, nii et taimed istutatakse välja alles mai lõpul, kui neil on 3–5 lehte ja tugev juurestik. Enne istutamist peab kärpima juuri ja lehti kuni 1/3–1/4 nende pikkusest.

Kuigi porru pole väga valgusenõudlik kultuur, ei talu ta siiski varju. Paremini kasvab hästi viljakal ja niiskel liivsavimullal tuulte eest varjatud kohas. Kasvuajal muldamist vajavad porrusordid soovitatavasti istutada sügavalt haritud maale vähemalt 15 cm sügavuse vao kastetud põhja ja pisut madalamale, kui oli taim istikukastis.

Tihedus ei tohiks olla alla 15–20 cm, sest sügiseni hoogsalt kasvav porru vajab jämeda ebavarre moodustamiseks ruumi. Pärast istutamist tuleb korralikult kasta, kuiva ilma korral mitu korda nädalas, et taimed hästi juurduksid.

Juunis-juulis soovitatavasti porrut lahjendatud virtsavee või sõnnikuleo-

tisega neli korda väetada ning anda neid vaheldumisi täismineraalväetise 0,3% lahusega. Peale umbrohu hävitamise, kobestamise ja muldamise tuleks augustiski veel pealtväetada, sest just sel ajal kasvab ebavars kõige

intensiivsemalt. Siis talub porru ka liigniiskust. Põuase suve lõpul on kindlasti tarvis porrut regulaarselt kasta.

Säilitamiseks koristatakse saaki oktoobris.

Tihedama istutuse puhul harvendatakse porrutaimi juba kesksuvel, mil nad on salatiks hästi maitsvad. Kasvatades meil külmakindlat sorti ‘Carentan’, võib osa taimi kasvukohale talvituma jätta. Kui neid seejärel kevadel tarvitama hakatakse, on otstarbekas lõigata ebavars sibulakannalt umbes kahe sentimeetri kõrguselt, mitte juurtega üles võtta. Sel juhul hakkab kontsust uus taim moodustuma.

Üks harrastusaednik on soovitanud ka keldris ületalve hoitud porrude sibulaosa alles jätta ning koguda neid niiskesse liiva pakitud kuni kevadise mahapanekuni. Viimane variant ei olnud minu praktikas kuigi tulemuslik – kümnest katsealusest läks kasvama vaid üks. Küllap polnud hoiukoht mahapanekuni nii soodus, et nad täiselujõu oleksid säilitanud.

Meie naabruses Leningradi oblastis olevat külmakindlat sorti ‘Carentan’ kasvatatud ökonoomsuse mõttes ilma katmikalata. Külv tehtud juuli teisel poolel avamaale, taimede vaheks 5–10 cm. Siis kasvanud taimed talvitumiseks 3–4 leheni. Aprillis alustatud pealtväetamisega, mais valikulise harvendamisega. Juuli alguseks olnud harvendamine lõpetatud ja augustis saak koristatud.

Proovisin sellist kasvatusemeetodit möödunud sajandi 70ndatel, mil olid pehmed lumevaesed talved. ‘Carentan’ oli vastupidav ja andis terve suve head saaki, aga üks Rootsi päritolu sort, mille nime enam ei mäleta, läks talvitumisel välja.